

Herr Folcker: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Jag har allt skäl att, då denna motion här föreligger till behandling, använda mig av den gamla nötta frasen och tacka utskottet för en skyndsam behandling, om jag också icke kan tacka för det resultat, som utskottet kommit till.

Behandlingen har i detta fall den förtjänsten i olikhet med så många andra fall, att den icke överhövan tynger stadsfullmäktiges tryck. Då, som förut varit här på tal, det icke föres några stenografiska protokoll vid beredningsutskottets överläggningar, skall jag icke närmare ingå på behandlingen av detta ärende inom utskottet. Jag vill dock fästa uppmärksamheten på, att den gått så ofantligt fort, att jag för min del icke hade sett avdelningen B:s förslagsutlåtande, när jag kom upp till utskottets sammanträde in pleno. Men när jag kom hem från sammanträdet, låg utlåtandet där hemma. Jag har på grund därav anledning att förmoda, att icke heller beredningsutskottets övriga ledamöter varit i tillfälle att före frågans avgörande i beredningsutskottet ägna ifrågavarande förslagsutlåtande någon närmare granskning.

Nu föreliggande spørsmål, om utlännings beskattning, är en fråga, som hade varit aktuell, även om icke kristidens förhållanden hade vräkt på oss alla de utlänningar, som för närvarande här vistas. Redan under normala förhållanden lämnade utlännings beskattning åtskilligt övrigt att önska, och det är nu att märka, att de för närvarande rådande förhållandena utomlands ha gjort, att utlänningarnas antal här har i en stor hast mångdubblats. Utöver de normala olägenheterna medför detta förhållande alldeles särskilda olägenheter. Under nuvarande tider, då Sveriges egna invånare

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlämning, som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning, som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.
(Forts.)

äro satta på ransonering, är det klart, att detta stora utlänningsantal innebär en olägenhet, och då dessa utläningar i största utsträckning ha hopat sig i de större städerna, för vilka tillförseln av livsmedel är svårare, så skärper ju detta olägenheterna. Det stora antal utläningar, som nu finnes här, har vidare, efter vad jag förnummit, medfört, att åtskilliga smittosamma sjukdomar högst avsevärt tilltagit. Vidare är det alldeles klart, att hela denna utlänningsström förorsakar, att fattigvård, sjukvård och även polis få ett högst ökat arbete.

Men allra mest göra sig olägenheterna av utläningarnas härvaro gällande beträffande bostadsfrågan. Förhållandet är ju det, att utläningarna ha absorberat hela bostadsöverskottet, och man kan säga, att de i viss mån hota att tränga ut stockholmarna ur Stockholm. Hade vi för närvarande icke haft denna stora extra tillströmning av utläningar, hade det ju funnits vissa möjligheter till beredande av bostäder, vilka möjligheter nu icke äro för handen. Utläningarnas härvaro driver alltså kommunen till att vidtaga mycket kostsamma åtgärder för ökande av bostadstillgången.

Jag har alltså för min del resonerat som så, att då vi här fått på oss en börda av mera tillfällig natur, är det också rätt och rimligt, att man använder sig av de möjligheter till åstadkommande av en extra inkomst, som denna extra börda kan medföra.

Nu säges det här i utskottets utlåtande, att detta spörsmål om utläningarnas beskattning är föremål för utredning. Ja, så är visserligen förhållandet, men denna utredning avser i första hand en beskattning under mera normala förhållanden, medan den beskattning, jag här tänkt mig, avser de exceptionella förhållanden, som nu äro rådande.

Utskottet säger för sin del på tal om denna utredning, att »det torde kunna förväntas, att därvid även hänsyn tages till kommunernas berättigade intressen». Jag vill dock för min del erinra om, vilka svårigheter det var i riksdagen att vinna bifall till förslaget om ett anslag å 4,000,000 kronor till mötande av byggnadskostnadernas stegring. Denna stegring behöver nog även under nästa år och kanske någon tid ännu längre framåt evalveras, och vi måste här i Stockholm bygga mycket, om vi fortfarande skola ha utläningar här i samma proportion som hitintills. Det torde alltså kunna förväntas, att kommunen, om den icke ordentligt hävdar sina intressen gent emot staten, skall utan någon som helst hjälp

eller bistånd från statens sida få bära den merkostnad, som i detta fall uppstår.

Man skulle även kunna anföra många andra exempel på, att staten icke alltid tagit så stor hänsyn till vissa kommuners särintresse. Jag vill här påpeka, att denna utlänningsinvasion icke är någonting, som träffar samtliga kommuner i Sverige eller fördelar sig något så när lika på dem, utan utlänningarna äro hopade i första hand till Stockholm och därefter till en del städer i Malmöhus län. Jag menar nu, att dessa städer ha ett särintresse i detta fall. Det ligger i Stockholms stads intresse dels att söka pressa ifrån sig utlänningarna i så stor utsträckning som möjligt, dels ock att av desamma få ut en skatt, som kan utgöra ett bidrag till de ökade kostnader, som deras vistelse här ålägger kommunen och kommunens invånare.

Det är ju alldeles uppenbart, att det stora antal utlänningar, som här vistas, bidrager till att öka möjligheterna för vissa hyresvärdar att företaga en oskäligen hyresstegring. Det finnes intet val, utan tilloppet på hyressökande är så stort, att hyresvärdarna äro i stånd att ta nästan vilken hyra som helst. Men det kan finnas och finnes även sådana landskommuner, där förhållandena icke äro på samma sätt. Man kan utgå ifrån, att det finnes andra kommuner i Sverige, där dessa utlänningar med mindre olägenhet kunna uppehålla sig. Man behöver alltså icke gå därhän att ålägga dem en generell personskatt över hela riket eller att pressa dem så hårt, att de tvingas att lämna landet. Men det bör sättas i händerna på de kommuner, som tryckas av denna börda, några möjligheter att av sin börda fördela något på andra kommuner. Det kan ju också tänkas ett sådant fall, att här kommer en arbetare från något av de krigförande länderna, som för sitt uppehälle är absolut tvungen att taga arbetsanställning. Han kommer hit till Stockholms kommun, där det finnes överflöd på arbetskraft, och nödd och tvungen att få något arbete, som han är, ligger det nära till hands, att en sådan stackare går och tar anställning till underpris och på det sättet blir en ur arbetarsynpunkt olämplig och icke önskvärd konkurrent till den arbetskraft, som redan finnes i Stockholm. Men det kan finnas en annan kommun i Sverige, där industrien behöver arbetare eller behov förefinnes av jordbruksarbetare, och om sådan person alltså pressas ut från denna kommun, där det finnes överskott på arbetskraft, har han ju att söka arbete inom andra kommuner, där ett dylikt förhållande icke är rådande, och det borde på det sättet icke

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning, som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.

(Forts.)

Ang. motion
om åtgärd i
syfte att
utlänning,
som vistas i
huvudstaden,
underkastas
personskatt.

(Forts.)

bereda honom större svårigheter att få sin utkomst, än om han stannade kvar i Stockholm.

Jag vill alltså göra gällande, att det är ett mycket större kommunalt intresse i att sålunda söka pressa ifrån oss utlänningarna i största möjliga utsträckning än att, såsom stadsfullmäktige förut här beslutat, genom slopande av 5 % avdraget för vissa tjänstemän söka få andrum genom att sålunda borttaga ett skäl för tjänstemännen att icke bosätta sig utanför stadens område.

För att återgå till beredningsutskottets föreliggande utlåtande vill jag förklara, att jag icke kan frigöra mig från en känsla av, att hela andan i detta utlåtande är en gammal trött gubbes anda. Det finnes ingenting av handlingskraft eller vilja att göra någonting. Utskottet säger helt rätt och slätt, att det är fråga om ett synnerligen svårt problem och att det nog är bäst att över huvud taget icke ge sig in på detsamma. Nu är det emellertid så, att det finnes svåra problem, vilkas lösning är mycket enkel. Ett sådant problem är det, som inrymmes i anekdoten om Columbi ägg, och jag vill för min del ifrågasätta, om icke den av mig framkastade tanken att i detta fall införa en personskatt, icke såsom ersättning för den ordinarie skatten på utlänning, utan såsom en extra skatt, en krigstidsskatt, skulle vara en nog så effektiv och enkel lösning på den föreliggande frågan. Kungl. maj:t har redan utav riksdagen fått bemyndigande att så att säga inrätta motbok på utlänningar, att utfärda bestämmelser av innehåll, att de skola ha tillstånd att uppehålla sig inom riket, varom bevis med vissa mellanrum skall företes för polismyndigheterna. Vidare äro utlänningarna hänvisade till polismyndigheterna för erhållande av brödkort. Det vore då egentligen ingenting, som hindrade, att de kommunala myndigheterna medgäves rätt att i de kommuner, där sådant ansåges behövt, införa en bestämmelse om, att, i den mån som kungl. maj:t utfärdar dylika tillståndsbevis, desamma skola av den kommun, det gäller, beläggas med en viss stämpel. Då skulle vi här i Stockholm, om vi ansåge det önskvärt att pressa ifrån oss utlänningarna, kunna besluta att införa en dylik stämpelbeskattning å dessa tillståndsbevis, och sedan finge de av dessa personer, som nödvändigt behövde vara i Stockholm, erlægga denna avgift, medan de, som icke ville eller kunde betala, tvingades att söka sig till en annan kommun, där dylik beskattning icke ansetts behövt.

Nu hade jag verkligen, när jag väckte denna min motion, den tanken, att utskottet skulle i någon mån utreda frågan. Så har

nu emellertid icke skett, och jag vill därför för min del icke avgjort hålla på, att man kan komma fram på den av mig föreslagna vägen, men jag ifrågasätter det dock mycket starkt. Vad jag däremot absolut håller på är, att Stockholms kommun i denna fråga har ett intresse att hävda och tillvarataga gent emot statsmakterna, och till den ändan tillåter jag mig, herr ordförande, yrka,

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.

(Forts.)

att stadsfullmäktige måtte åt beredningsutskottet uppdraga att å fullmäktiges vägnar till kungl. maj:t avlåta underdånig skrivelse med framhävande och närmare utvecklande av de olägenheter för Stockholms kommun och dess invånare, som krigstidens stora främlingsinvasion under nuvarande förhållanden innebär, och angelägenheten av, att stadsfullmäktige beredas möjlighet att genom en provisorisk krigstidsskatt å dessa utlänningar dels minska främlingstillloppet till Stockholm, dels ock erhålla en extra inkomst såsom bidrag till bestridande av de extra kostnader, som utlänningarna åsamka kommunen.

Till detta skulle jag ytterligare vilja föga endast ett par ord. Jag vill nämligen påpeka de stora sannolikheter, som finnas för, att tilloppet av utlänningar från såväl den ena som den andra av de krigförande sidorna under den närmaste tiden kommer att än ytterligare ökas utöver vad det hittills varit.

Friherre Palmstierna: Herr ordförande! Den ärade motionären var ju icke så vidare artig mot beredningsutskottet, vars förevarande utlåtande han ansåg vittna om en gubbes anda. Själv trodde sig nu motionären ha funnit ett Columbi ägg. Jag får dock säga, att någon Columbus har han icke visat sig vara, varken i motionen eller i sitt anförande nyss. Tillåt mig att här också betyga en artighet tillbaka; jag vill nämligen säga, att jag sällan sett här i stadsfullmäktige en motion, som varit så hastigt hopkommen och så föga genomtänkt som just den nu föreliggande motionen.

Jag skall här endast ett ögonblick titta på motionens kläm. För det första tages där upp ett spørsmål, som berör kristiden, och motionären hemställer om en skrivelse till kungl. maj:t med begäran om en utredning angående kristidens förhållanden. Men om stadsfullmäktige nu skulle besluta att avlåta en dylik skrivelse till kungl. maj:t, skulle denna fråga likväl icke kunna bli föremål för riksdagens behandling förr än tidigast 1918, och vi få väl

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning, som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.

(Forts.)

hoppas, att under tiden krigets förhållanden skola kunna hålla på att avvecklas.

Här är för det andra fråga om en effektiv personskatt. Men allt vad personskatt heter vilja vi ju utmönstra ur vårt skattesystem såsom något helt enkelt omöjligt ur alla tänkbara synpunkter. Då för övrigt en sådan personskatt, som motionären här vill ha införd, skulle kunna verka på det sättet, att folk flyttade bort från huvudstaden, må vi verkligen betänka oss något, innan vi fatta ett dylikt beslut. Skall den verka på de rika, måste den sättas oerhört högt. Men varje personskatt, som utgår per capita, måste ju vara lika för alla, och då får man givetvis taga hänsyn till de ekonomiskt minst bärkraftiga samhällslagren, och följaktligen kommer en sådan skatt icke att hava någon verkan på de förmögna.

Vidare vill herr Folcker, att utlänningar, som vistats här i Sverige en månad, skulle kommunalt beskattas. Huru skola vi här i huvudstaden kunna veta, om en här vistande utlänning, som kommit t. ex. från Ystad eller Haparanda, varit en månad i Sverige? Det är omöjligt att utgå från en sådan synpunkt. Om över huvud taget en registrering av utlänningar i Sverige skall ske genom kommunens försorg, kommer detta att bliva ganska betungande, och den mycket blygsamma inkomst, som en personskatt kan väntas medföra, kommer antagligen icke ens att täcka kostnaden för denna registrering. Nej, skall man gå på denna bog, måste man anlita inkomst- och förmögenhetsskattevägen, och då kommer skatt att tillföras kommunen på samma sätt, som sker med avseende å övriga medborgare i städerna.

Nu är det så, att beträffande utlänningar, som bedriva affärsrörelse här i landet, finnas särskilda beskattningsföreskrifter. Och samtliga utlänningar, som här äro mantalsskrivna, upptagas redan till beskattning. Det stora felet är, att man icke får ut skatten, därför att det tyvärr dröjer så länge, innan debetsedlarna komma vederbörande tillhanda, och då kanske vederbörande redan avflyttat härifrån. Det är sistnämnda förhållande, som är den stora luckan i vår skattelagstiftning, det är något, som gäller icke blott nu under kristiden utan för all framtid, och som man därför bör söka få bort.

Rörande denna sak, som har ett högaktuellt intresse under nuvarande förhållanden, har kungl. maj:t också gjort en utredning, och man torde kunna förvänta en framställning till riksdagen i

detta avseende. Det är den saken, som man behöver göra något åt, och den är, som sagt, redan föremål för statsmakternas åtgöranden. Det är detta, som beredningsutskottet för sin del säger i föreliggande betänkande.

Nu kommer emellertid herr Folcker med ett nytt förslag, som icke står i sammanhang med yrkandet i hans motion. Det gäller införandet av en provisorisk krigstidsskatt. En krigstidsskatt är ju alltid provisorisk, det är ju självfallet. Men för det andra är det alldeles obehövt att göra en sådan framställning, med hänsyn till vad jag här framhållit, då nämligen frågan om införande av en krigstidsskatt redan är föremål för kungl. maj:ts behandling.

Man bör väl ändå känna sig något betänksam inför motionärens vilda framfart att söka lägga så att säga tull på människor och göra denna tull så effektiv, att man rent av skulle avstänga kommunerna. Det är ett återinförande av den gamla stadstullen, ehuru den nu skulle läggas icke på varor utan på människor.

Jag har en känsla av — det står icke i beredningsutskottets utlåtande, utan är min personliga mening — att man bör vara i hög grad försiktig att för det allmänna utbytet vare sig mellan människor eller varor lägga onödiga skrankor. Och härvidlag skulle det bliva en alldeles onödig tunga. När vi svenskar fara utomlands för vårt nöjes skull eller i affärssyfte, vilja vi bliva så litet som möjligt betungade med inskränkningar i vår rörelsefrihet. Detsamma gäller även för utlänningar, som komma hit till Sverige. Utbytet mellan olika länder är i och för sig något gott. Under kristiden är det ju så, att den i och för sig knappa tillgången på bostäder och mat tages i anspråk, till förfång för oss själva, även av utlänningar, som kommit hit och göra vinstgivande affärer, ehuru icke i så stor utsträckning, som mången kanske föreställer sig. Det är detta förhållande, som slagit igenom här i motionärens framställning. Men under normala förhållanden bör man ju icke hindra vare sig turistlivet eller den utrikes affärsverksamheten på det sätt genom separatlagstiftning o. d., som motionären här vill göra gällande, utan man bör tvärtom på allt sätt söka uppmuntra och befodra våra förbindelser med utlandet.

Jag vill slutligen fästa uppmärksamheten därpå, att naturligtvis skulle vår handelstraktat med Tyskland av år 1911 komma att beröras av de åtgärder, som motionären ifrågasätter.

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning, som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.

(Forts.)

Ang. motion
om åtgärd i
syfte att
utlänning,
som vistas i
huvudstaden,
underkastas
personskatt.

(Forts.)

Herr ordförande! Med dessa ord skall jag för min del be att få yrka bifall till beredningutskottets hemställan. Beredningutskottet har däri utgått ifrån, att även om — vilket icke är fallet — det vore behöfligt att göra någon framställning hos kungl. maj:t i frågan, skulle i alla fall motionen icke vara ägnad såsom en lämplig utgångspunkt för en sådan framställning.

Herr Wickman: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Då denna motion framlades av herr Folcker, hade jag den uppfattningen, att den principiellt var lagd på ett annat sätt, än vad som verkligen var förhållandet. Den personskatt, som herr Folcker i sin motion föreslagit, är av den art, att den nättopp icke kan realiseras. Däremot anser jag, att om förslaget varit principiellt lagt på det sätt, att man kunnat få en annan beskattningsform och en särskild form för uttagande av den debiterade skatten, då hade förslaget varit fullständigt riktigt enligt mitt förmenande. Ty det är den brist, som i detta fall föreligger och som det gäller att fylla.

Jag har gång efter annan, då jag undersökt förhållandet rörande skatternas uttagande och beskattningsformen, fått den alldeles bestämda uppfattningen, att det är en lucka, som för närvarande förefinnes i vår skattelagstiftning, och som även tidigare förefunnits, men som naturligtvis under nuvarande förhållanden framträder så mycket skarpare.

Det förhåller sig nämligen så, att alla de utlänningar, som kommit hit och slagit sig ned här, måste vistas här tvenne år, innan någon skatt av dem kan uttagas, därför att de i allmänhet äro på det sätt funtade, att, om de komma hit på höstsidan, bliva de skrivna här i januari och uppförda till skatt under löpande år, varvid skatten kan uttagas först nästföljande år. Det har visat sig, att, när skatten det året skall erläggas, de i regel äro försvunna eller obefintliga, som det heter, därför att de rest härifrån eller flyttat någon annanstans, utan att man sedan kan få reda på dem. Det är ett faktum, att det finnes utlänningar, som vistats här i staden i många år samt haft stora inkomster och goda anställningar, men icke betalt ett öre i skatt. Det är dem jag i första rummet vill komma åt, och det är icke möjligt, innan en ändring i gällande skattelagstiftning sker. Jag kan icke, såsom friherre Palmstierna synes anse, låta udda vara jämnt i förvarande hänseende och låta allt fortgå som hittills. Faktiskt är,

att det icke ensamt är Stockholm utan även flera städer i södra Sverige och vid västkusten, som äro rent av överflyglade av utlänningar. Jag vet, att i Stockholm finnas för närvarande ett stort antal utlänningar. Jag har undersökt förhållandet i den rote, där jag bor, och det har visat sig, att den 1 januari i år där voro skrivna icke mindre än 80 personer, som kommit från utlandet, och som hade våningar på t. o. m. 6 rum och kök, som de hyrt under vintern av dessa våningars ordinarie innehavare. D. v. s. ett antal stockholmare har hyrt ut sina våningar fullt möblerade till utlänningar, som ligga här och driva affärer i stor omfattning. Och den dagen, då skatten skall betalas, finnas de icke längre här. Vi måste erkänna, att det är orimligt, att något sådant får fortgå.

Och icke nog med detta! Under de kristider, som vi leva i, kommer naturligtvis de livsmedel, som finnas, att tagas i anspråk för dessa utlänningars räkning, och därigenom blir också ställningen för oss själva ytterligare försvårad.

Jag hade den uppfattning, när beredningsutskottet avstyrkt herr Folckers motion, som jag nu förstår anledningen till, att, om beredningsutskottet varit angeläget om att få någon förändring till stånd i det avseende, varom nu är fråga, så hade utskottet vid sidan av herr Folckers motion mycket väl kunnat åstadkomma ett skrivelseförslag, som kunnat påskynda de av regeringen igångsatta åtgärder i förevarande syfte.

Nu har jag mig bekant, att den kungl. propositionen i ämnet är färdig och inom de närmaste veckorna eller fjorton dagarna kommer att föreläggas riksdagen. Jag förmodar, att de speciellt statsskatteintresserade i detta fall fått göra sina synpunkter gällande. Men jag tror, att det hade varit lämpligt och klokt, om stadsfullmäktiges beredningsutskott hade vidtagit en åtgärd i syfte att påminna om kommunernas intressen i föreliggande avseende. Ty det är icke så säkert, att deras intresse på det sätt, vi kunna tänka oss, blir tillgodosett i den nådiga propositionen. Det är därför jag för min del tror, att det hade varit nyttigt, om beredningsutskottet gått på en sådan linje, och då herr Folcker i sin motion gjort hemställen till beredningsutskottet, att utskottet skulle avlåta av utskottet formulerad skrivelse till kungl. maj:t i förevarande ärende, så tror jag, att detta varit välbetänkt och kunnat ske inom de närmaste dagarna. Därigenom skulle Stockholms stads och övriga kommuners önskningsar hava fått en plats med i

Ang. motion om åtgärd i syfte att utläning, som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.

(Forts.)

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning, som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.

(Forts.)

den kungl. propositionen, vilket jag tror skulle ha varit väl behövligt.

På grund av vad jag nu anfört, skall jag, herr ordförande, be att få yrka bifall till herr Folckers under överläggningen gjorda hemställan.

Herr Lundström: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Jag skall be att i det väsentligaste få instämma med herr Folcker och herr Wickman. Jag skulle bara vilja säga ett par ord med anledning av friherre Palmstiernas yttrande och även i någon mån komplettera vad herr Folcker anfört.

Detta ärende berör icke blott bostadsfrågan utan även matfrågan. Här finnes det för närvarande i Stockholm icke mindre än 7,000 utlänningar eller möjligen än flera. I dessa knapphetens tider är icke en sådan invasion för Stockholms stad vidare önskvärd. Visserligen kan man säga, att våra handlande få större omsättning, men det är en omsättning, som alldeles givet under nuvarande förhållanden är till skada för stadens övriga invånare och minskar tillgången på nödvändighetsvaror för dessa.

Friherre Palmstierna påpekade svårigheten att få reda på, om en utlänning varit här en månad eller icke, och framhöll att registreringen av dessa skulle bliva en dyrbar affär för staden. Den saken är redan löst: de utlänningar, som vistas här, skola inregistreras i polismyndighetens annaler. I Sverige får icke en utlänning vistas två dagar utan att inom 24 timmar anmäla sig hos polisen. Den saken är således fullt ordnad, vad utlänningar beträffar, därvidlag finns således icke någon svårighet.

Friherre Palmstierna framhöll vidare, att utländska affärsmän redan skattdäggas. Jag tror, att han därvid syftade på sådana affärsmän, handelsresande, som få betala skatt för utövande av sitt yrke, då de resa omkring i landet med prover. Men, mina damer och herrar, de utlänningar, som resa omkring med prover såsom handelsresande och sålunda äro underkastade beskattning, äro ett försvinnande fåtal i förhållande till de andra. Utlänningarna hava för närvarande inga prover att skicka hit och icke något att sälja här. Det kan finnas ett och annat undantag. Men i regel är det så, att de utlänningar, som här driva handel, köpa upp varor i Sverige och skicka ut dem till utlandet, och det finnes ingen möjlighet att av dessa affärsmän uttaga någon skatt, såvitt jag har mig bekant.

Så framhöll friherre Palmstierna vidare, att om man reser i utlandet, blir man ganska litet betungad med sådana här inskränkningar och bestämmelser rörande skattskyldighet o. s. v. Ja, det kan vara sant. Men bosätter man sig utomlands någon längre tid, kan jag av egen erfarenhet meddela, att man visst icke går fri från dylikt intrång. Redan för trettio år sedan uppehöll jag mig i Tyskland under en tid av sex månader. Jag blev därvid redan efter tre månaders vistelse där skyldig att betala skatt. Således redan på den tiden hade man i Tyskland en bestämmelse i sådant avseende, och det vore därför icke för tidigt, att vi även i Sverige finge något i den vägen.

Jag skall till fullo ansluta mig till vad herr Wickman framhöll, nämligen att det icke kan skada, att en framställning från stadsfullmäktige göres i denna fråga till kungl. maj:t, så att även kommunernas intressen vid den blivande propositionen i ämnet kommer att beaktas. Det kan möjligen hända, att deras intressen hitintills icke blivit i tillräcklig mån beaktade, och en skrivelse från stadsfullmäktige kan därför möjligen vara till nytta men alldeles säkert icke i någon mån lända till skada.

Herr ordförande! Jag ber som sagt att få instämma med herr Folcker i hans nu gjorda yrkande.

Herr Folcker: Den kritik, som friherre Palmstierna riktat mot min motion, erinrar, såvitt jag kan förstå, något om den behandling, som kom en motion till del, vilken var före i andra kammaren för någon tid sedan och som jag tror, att herr Palmstierna för sin del ganska varmt understödde. Det var då fråga om arbetsgivarnas skyldighet att underlätta möjligheten för arbetarna att skaffa sig egna hem. Motionären hade, som han själv medgav, drunknat i en del detaljer.

Jag har med min motion, såsom också synes av dess omfång, icke alls avsett att komma med något utförligt förslag till lagstiftning i det ämne, som i motionen berörts, utan endast velat giva ett uppslag och jag hade hoppats, att utskottet skulle i anledning av min motion föranstalta om en utförlig undersökning av de av mig påpekade förhållandena.

För att återgå till motionen i andra kammaren, fann andra kammaren det vara av stor betydelse att avgiva en opinionsyttring i den anda, som motionen innebar. Jag vill nu förmena, att det

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning. som vistas i huvudstaden, underkastas personskatt.

(Forts.)

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning, som vistas i huvudstaden, nnderkastas personskatt.

(Forts.)

är av stor betydelse, att Stockholms stadsfullmäktige avgiva en kraftig opinionsyttring i den nu föreliggande frågan.

Utöver vad jag nu sagt, skall jag be att med några ord få belysa ovederhäftigheten av en del av friherre Palmstiernas i sammanhang härmed gjorda uttalanden.

Vad först och främst beträffar hans påstående, att denna fråga icke skulle kunna komma före förrän vid 1918 års riksdag, så ber jag att få erinra därom, att man redan vid denna riksdag, såsom här antytts, väntar en kungl. proposition om beskattning av utlänningar, och i samband därmed komma givetvis nu föreliggande förhållanden att beröras. I andra kammaren har också innevarande år väckts en motion, som direkt syftar på det förhållande, som av mig berörts, och i denna motion heter det, att införande av ett särskilt beskattningssystem för ändamålet icke torde vara olämpligt. Denna motion avser just förhållandena under krigstiden, och alltså kommer denna fråga under alla omständigheter före i riksdagen innevarande år.

När friherre Palmstierna sade, att det skulle vara orimligt svårt att få reda på, var en utlänning hade varit under sin vistelse här i Sverige, så vill jag framhålla, att, om en sådan person får en bok, som innebär ett tillståndsbevis för honom att uppehålla sig här i riket, och denna bok för varje vecka under denna tid skall stämplas av polismyndigheten på den ort, där han befinner sig, då kan friherre Palmstierna, om han får se en sådan bok, därav läsa sig till, var denna utlänning har vistats för var vecka sedan han kom till Sverige. Och om man sedan för Stockholms kommuns vidkommande inför den bestämmelsen, att vid avstämplingen här av denna bok, skall erläggas en skatt av säg 5 kronor per vecka, så skulle det innebära, om jag räknar med att 8,000 utlänningar för närvarande vistas här, en inkomst för Stockholms stad av 2 miljoner kronor per år. Och om vi offra dessa 2 miljoner kronor för att täcka merkostnaden för behövt bostadsbyggande, kunna vi utan några extra utgifter genom denna skatt komma i tillfälle att bygga bostäder för 6 miljoner kronor om året.

Nu säger friherre Palmstierna vidare, att jag med min motion velat införa tull på människor. Det låter ju ganska lustigt, men det är nog icke så riktigt. Ty är det någon, som vill undandraga sig den tullen, har han sin fulla frihet och kan uppehålla sig var han vill inom landet i övrigt. En sådan bestämmelse

behöver vidare absolut icke medföra någon konflikt i avseende å handelstraktaten med Tyskland.

Jag vill förresten fästa friherre Palmstiernas uppmärksamhet därpå, att det finnes vissa orter i Tyskland, där det redan under normala förhållanden uttages skatt per capita för sådana personer, som där uppehålla sig. Detta gäller exempelvis vid en del kuranstalter. Dessa äro på visst sätt kommunala institutioner och där finnes i lag bestämmelse om vissa avgifter per individ, som skola erläggas till vederbörande kommun, och den, som hyr ut rum till en utlänning, är ansvarig för avgiftens erläggande.

För att icke vidare draga ut på tiden, skall jag inskränka mig till att kvitta friherre Palmstiernas lilla artighet om Columbus med att säga först och främst, att det icke är så säkert, att Columbus sagt det där om ägget, fastän det ju plägar tillskrivas honom. Och jag gör för övrigt icke anspråk på att vara någon Columbus. Men professor Gustav Sundbärg har i sin karaktäristik av svenska folket sagt, att vi hysa sympatier för utlänningar, och alltid så mycket sympati, att vi icke vilja gå i vägen för deras intressen. Det är kanske därför icke så underligt, att friherre Palmstierna här förfäktar de polska, ryska och tyska judarnas intressen i strid mot Stockholms stads innevånares.

Friherre Palmstierna: När en stor kommun som Stockholms stad skall skriva till kungl. maj:t, har det hittills varit sedvänja, att vi icke slumpat fram en skrivelse till kungl. maj:t utan grundad anledning.

Här har nu blivit officiellt upplyst, att kungl. maj:t har för avsikt att om några dagar gå in till riksdagen med en nådig proposition i den fråga, som här varit föremål för behandling, och då förefaller det mig varken behöfligt eller värdigt av Stockholms stadsfullmäktige att göra en underdånig framställning i ämnet på den lösa grund, varpå motionen vilar.

Det som praktiskt låter sig göra i denna sak är att taga ut i förskott den skatt, som verkligen bör uttagas och som bör drabba vederbörande i förhållande till deras inkomster, således en skatt efter förmögenhet och inkomst, vilket är det enda rationella. Den skatten skulle komma att drabba just den kategori av människor, som herr Folcker och andra vilja ålägga skattskyldighet.

Det är en helt annan sak att lägga skatten på detta sätt. Det kräver vidlyftiga undersökningar och utredningar. Jag skulle

Ang. motion om åtgärd i syfte att utlänning, som vistas i huvudstaden, underkastas persons katt.

(Forts.)

Ang. motion
om åtgärd i
syfte att
utlänning,
som vistas i
huvudstaden,
underkastas
personskatt.

(Forts.)

önska, att herr Folcker sütte i bevillningsutskottet, då finge han se, vad frågan gäller. Det, som kommer på riksdagens bord i förevarande fall, berör en helt annan fråga. Det kan icke gå för sig att sammanblanda olika saker med varandra på så lättvindigt sätt, som herr Folcker tror.

Jag vill säga, att jag anser, att stadsfullmäktige böra nöja sig med det förslag, som kungl. maj:t kan komma med i detta ärende efter sakkunnig utredning av frågan. Mera tror jag icke, att man kan begära.